

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการโรคและการบาดเจ็บจากการทำงาน
ของพนักงานเก็บขยะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคและการบาดเจ็บจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ

(FACTORS RELATED TO THE DISEASES AND OCCUPATIONAL INJURIES OF GARBAGE COLLECTORS AND THEIR PREVENTIVE BEHAVIOR)

วิราภรณ์ ทองยัง 4836043 PPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมพร กันทรคุชฎี เตรียมชัยศรี, Ph.D.,
พัชรพร เก็ดมมงคล, Ph.D., ขวัญใจ อำนางส์ชัยเชื้อ, Ph.D.

บทคัดย่อ

พนักงานเก็บขยะเป็นกลุ่มประชาชนที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคและการบาดเจ็บจากการทำงานได้ง่าย การมีพฤติกรรมการป้องกันโรคและการบาดเจ็บจากการทำงานที่ถูกต้องเหมาะสม จะช่วยให้พนักงานเก็บขยะลดอัตราการป่วยและการบาดเจ็บได้ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการป้องกันโรคและการบาดเจ็บจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล ในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม จำนวน 196 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา ไคว์- แสคว์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า พนักงานเก็บขยะส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันโรคและการบาดเจ็บจากการทำงานในภาพรวม ระดับปานกลาง ร้อยละ 48.0 เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า มีพฤติกรรมด้านการดูแลสุขภาพส่วนบุคคล สูงที่สุด และด้านการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลน้อยที่สุด และพบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจ ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคและการบาดเจ็บจากการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงาน และการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคและการบาดเจ็บจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนพบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจ และความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคและการบาดเจ็บจากการทำงาน สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการป้องกันโรคและการบาดเจ็บจากการทำงานร้อยละ 22.1 ($p\text{-value} < .05$)

ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างพฤติกรรมการป้องกันโรคและการบาดเจ็บจากการทำงาน โดยเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการอบรมเพิ่มพูนความรู้ มีนโยบายส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่เกิดจากการทำงาน กำหนดมาตรการด้านกฎ/ระเบียบ ที่เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน อย่างเป็นรูปธรรม และจัดให้มีมุมสุขภาพที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่ถูกต้องจากการทำงาน

คำสำคัญ : พฤติกรรมการป้องกันโรคและการบาดเจ็บ / พนักงานเก็บขยะ

FACTORS RELATED TO THE DISEASES AND OCCUPATIONAL INJURIES
OF GARBAGE COLLECTORS AND THEIR PREVENTIVE BEHAVIOR

VIRAPORN THONGYOUNG 4836043 PPH / M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING

THESIS ADVISORS: SOMPORN KANTHARADUSSADEE TRIAMCHAI SRI, Ph.D.,
PATCHARAPORN KEDMONGKOL, Ph.D., KWANJAI AMNATSATSUE, Ph.D.

ABSTRACT

Garbage collectors are a group of people at risk of contracting diseases and occupational injuries. Therefore, preventive behavior is necessary in order for them to reduce their rate of illness and injury. This research was conducted with the objective of studying the preventive behavior of garbage collectors as well as the factors related to their preventive behavior. The sample consisted of 196 garbage collectors who had worked under the jurisdiction of the Local Administrative Organization and the Municipality in the Nakorn Pathom Province. Interview forms were used for data collection while the data was analysed using descriptive statistics, Chi-square, Pearson's product moment correlation and Stepwise Multiple Regression Analysis.

Results showed that about half of the garbage collectors (48.0%) practiced moderately preventive behaviors against disease and occupational injuries. It was found that garbage collectors practiced the best preventive behaviors against disease and occupational injuries in personal hygiene. The worst preventive behaviors against disease and occupational injuries were concerned with the use of protective equipment against individual dangers.

It was also found that economic status, individual characteristics, knowledge about the prevention of disease and occupational injuries, work experience and access to health information were related to the preventive behavior of garbage collectors against disease and occupational injuries with statistical significance (p -value $< .05$). In addition, the results of the stepwise multiple regression analysis revealed that economic status and knowledge about the prevention of disease and occupational injuries affected preventive behaviors against disease and occupational injuries at 22.1% (p -value $< .05$).

The findings suggest that knowledge improvement through health promotion and disease prevention should be done for the workers, such as rules/regulations about occupational safety and a health corner could be arranged to provide information about correct occupational practices.

KEY WORDS: PREVENTIVE BEHAVIORS / OCCUPATIONAL INJURIES /
GARBAGE COLLECTORS

181 pp.